

**BESCHIKKING VAN
GEDEPUTEERDE STATEN VAN NOORD-BRABANT**

Op de op 11 november 2019 ontvangen aanvraag van Parochie Heilige Franciscus Asten-Someren om een ontheffing krachtens artikel 3.3, eerste lid, van de Wet natuurbescherming voor het weren van de slechtvalken in de nestkast en het wegnemen van hun nest in de torenspits van de Heilige Maria Presentatiekerk aan de Wilhelminastraat 1-3, 5721 KG te Asten.

ons kenmerk
Z/107179

plaats / datum
's-Hertogenbosch,
5 november 2020

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,
namens deze,

De heer J. Reijnen
Teammanager Omgevingsdienst Brabant Noord

BESLUIT

Onderwerp

Op 11 november 2019 hebben wij van Parochie Heilige Franciscus Asten-Someren een aanvraag ontvangen voor een ontheffing voor het overtreden van verboden ten aanzien van beschermde soorten, dit als gevolg van het weren van de slechtvalken in de nestkast en het wegnemen van hun nest in de torenspits van de Heilige Maria Presentatiekerk aan de Wilhelminastraat 1-3, 5721 KG te Asten.

Besluit

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant besluiten, gelet op de overwegingen die zijn opgenomen in deze ontheffing,

- I. aan Parochie Heilige Franciscus Asten-Someren, Kerkstraat 4, 5721 GV te Asten, de gevraagde ontheffing te weigeren, op grond van artikel 3.3, eerste lid, van de Wet natuurbescherming, van de bepaling(en) als bedoeld in:
 - artikel 3.1, tweede lid van de Wet natuurbescherming, voor het wegnemen van het nest van de:
 - **slechtvalk** (*Falco peregrinus*).

Rechtsmiddelen

Bezwaar

Als u het met dit besluit niet eens bent, kunt u binnen zes weken schriftelijk bezwaar maken bij ons college. De termijn voor het indienen van het bezwaarschrift gaat in op de dag na verzending van dit besluit. U kunt het bezwaarschrift richten aan:

Het College van Gedeputeerde Staten
t.a.v. het secretariaat van de Hoor- en Adviescommissie
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch

Wij vragen u om op de linkerbovenhoek van de envelop het woord "bezwaarschrift" te vermelden. Het secretariaat van de hoor- en adviescommissie is bereikbaar op telefoonnummer (073) 6808304 en via bezwaar@brabant.nl. Wij wijzen u erop dat het op dit moment nog niet mogelijk is om bezwaarschriften per e-mail in te dienen, omdat dan de wettelijk voorgeschreven handtekening op het bezwaarschrift ontbreekt.

Voorlopige voorziening

Het indienen van een bezwaarschrift heeft geen schorsende werking. Dat betekent dat het besluit blijft gelden in de tijd dat uw bezwaarschrift in behandeling is. Als u dit niet wilt, bijvoorbeeld omdat het besluit onherstelbare gevolgen voor u heeft, dan kunt u een schriftelijk verzoek om voorlopige voorziening indienen. U kunt in dat geval de Voorzieningenrechter van de Rechtbank Oost-Brabant vragen een voorlopige voorziening te treffen. Dit kan alleen als u binnen de termijn een bezwaarschrift heeft ingediend.

Het adres van de rechtbank is Postbus 90125, 5200 MA 's-Hertogenbosch. Voor de behandeling van een verzoek om voorlopige voorziening moet u griffierecht betalen. Wanneer u zo'n verzoek heeft ingediend, ontvangt u bericht van de rechtbank over de betaling van het griffierecht. Beschikt u over een elektronische handtekening (DigiD), dan kunt u uw verzoek om een voorlopige voorziening te treffen ook digitaal bij de Rechtbank Oost-Brabant indienen. Kijk voor de voorwaarden op <http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>.

INHOUDSOPGAVE

Besluit	2
Procedurele overwegingen	4
Inhoudelijke overwegingen	5
1. Wettelijk kader - Wet natuurbescherming	5
1.1 <i>Beschermingsregimes</i>	5
1.2 <i>Interim omgevingsverordening Noord-Brabant</i>	5
2. Toetsing effecten ruimtelijke ingreep	6
2.1 <i>Aangevraagde activiteiten</i>	6
2.2 <i>Onderzoek soorten</i>	6
2.3 <i>Mogelijke effecten</i>	6
2.4 <i>Alternatievenafweging</i>	6
2.5 <i>Wettelijk belang van de aanvraag</i>	6
2.6 <i>Mitigerende maatregelen en staat van instandhouding</i>	8
3. Conclusie	8

PROCEDURELE OVERWEGINGEN

Aanvraag

Op 11 november 2019 hebben wij van Parochie Heilige Franciscus Astén-Someren een aanvraag voor een ontheffing ingevolge artikel 3.3, eerste lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) ontvangen. De aanvraag is op 2 juni 2020 aangevuld.

Op 12 augustus 2020 hebben wij een voornemen tot weigeren van de aanvraag gestuurd naar de aanvrager. De aanvrager is tot en met 2 oktober 2020 in de gelegenheid gesteld om een zienswijze in te dienen tegen dit voornemen. Op 30 september 2020 hebben wij een zienswijze tegen ons voornemen tot weigeren van de ontheffingsaanvraag ontvangen.

Een uitgebreide projectomschrijving is opgenomen in de aanvraag. De aanvraag is geregistreerd onder nummer Z/107179.

Gedragscode

Er wordt geen gebruik gemaakt van een gedragscode.

Bevoegd gezag

Omdat de activiteit wordt verricht in de provincie Noord-Brabant zijn Gedeputeerde Staten (verder: GS) op grond van artikel 1.3 van de Wnb bevoegd om op de aanvraag te beslissen. Indien aan de orde betrekken wij tevens de gevolgen van de activiteit voor de soorten buiten onze provinciegrens bij ons besluit.

Reguliere voorbereidingsprocedure

In deze procedure wordt de reguliere voorbereidingsprocedure overeenkomstig het bepaalde in hoofdstuk 4 van de Algemene wet bestuursrecht toegepast.

Ontvankelijkheid

Ten aanzien van de aspecten van de aanvraag waarvoor een ontheffing ingevolge de Wnb is vereist, hebben wij beoordeeld of de aanvraag volledig is en voldoende gegevens bevat. Wij zijn van oordeel dat de aanvraag voldoende informatie bevat voor een goede beoordeling van die aspecten waarvoor een ontheffing is gevraagd.

Overige regelgeving

Bij de beoordeling van deze aanvraag zijn andere aspecten dan gerelateerd aan soortenbescherming op grond van de Wnb en de daarbij behorende regelgeving niet betrokken. Een toestemming op basis van andere wet- en regelgeving kan daarom aan de orde zijn, onder andere voor ruimtelijke ordening of bouwen.

INHOUDELIJKE OVERWEGINGEN

1. Wettelijk kader - Wet natuurbescherming

1.1 Beschermingsregimes

Op basis van de Wet natuurbescherming zijn er drie beschermingsregimes. Het eerste regime geldt voor vogels op grond van de Vogelrichtlijn. Artikelen 3.1, 3.2 en 3.4 van de Wnb hebben betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor vogelsoorten, waarvoor GS ontheffing kunnen verlenen. Artikelen 3.3 en 3.4 geven de voorwaarden voor het kunnen verlenen van de ontheffing.

Het tweede beschermingsregime geldt voor planten en dieren op basis van de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn. Artikelen 3.5 en 3.6 van de Wnb hebben betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor deze plant- en diersoorten, waarvoor GS ontheffing kunnen verlenen. De artikelen 3.8 en 3.9 geven de voorwaarden voor het kunnen verlenen van een ontheffing.

Het derde regime beschrijft de bepalingen voor andere (nationaal beschermde) soorten. Artikel 3.10 van de Wnb heeft betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor deze plant- en diersoorten en geeft de voorwaarden waaronder GS ontheffing kunnen verlenen.

Voor alle soorten geldt in alle gevallen de algemene zorgplicht (artikel 1.11 van de Wnb). Het gaat dan zowel om beschermd als onbeschermd dier- en plantensoorten. De zorgplicht geldt ongeacht of er een vrijstelling geldt of een ontheffing is verleend. Hierin wordt bepaald dat eenieder zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, schade aan deze soorten dient te voorkomen.

In artikel 5.4 van de Wnb zijn gronden opgenomen waarop een verleende ontheffing kan worden ingetrokken of gewijzigd. De ontheffing kan in elk geval worden ingetrokken indien blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorschriften.

1.2 Interim omgevingsverordening Noord-Brabant

Provinciale Staten hebben ten aanzien van soortbescherming aanvullende kaders vastgesteld. Deze zijn neergelegd in paragraaf 2.6.1 van de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant. Voor bepaalde soorten en handelingen zijn vrijstellingen opgenomen.

2. Toetsing effecten ruimtelijke ingreep

2.1 Aangevraagde activiteiten

De aangevraagde activiteit betreft het weren van de slechtvalken en het wegnemen van de slechtvalkennestkast in de torenspits van de Heilige Maria Presentatiekerk te Asten. Een uitgebreide omschrijving van de activiteiten is opgenomen in de aanvraag.

2.2 Onderzoek soorten

De huidige situatie met overlastprobleem van de slechtvalk is beschreven in de bij aanvraag gevoegde notities 'Rapportage' van 10 november 2019 en 'Rapportage 2' als reactie op schrijven 24 maart 202002 van de IVN Asten-Someren.

2.3 Mogelijke effecten

Op de initiatieflocatie is een nest-/rustplaats aanwezig waar sinds 2014 jaarlijks een paar slechtvalken broedt.

De aanvrager geeft aan dat door het uitvoeren van de activiteiten één nest-/rustplaats van de slechtvalk wordt beschadigd, vernield dan wel weggenomen. Dit is een overtreding van de bepaling zoals bedoeld in artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb.

2.4 Alternatievenafweging

Middels de alternatievenafweging dient afgewogen te worden of er geen andere mogelijkheden zijn dan het ontoegankelijk maken van de nestkast van de slechtvalken. In de onderbouwing bij de aanvraag wordt gesteld dat er geen andere mogelijkheid is dan het afsluiten dan wel wegnemen van de nestkast om de slechtvalken te weren van de huidige broedlocatie in de torenspits van de Heilige Maria Presentatiekerk, ter oplossing van het overlastprobleem (vervuiling, schade voor de duivenhouders, etc. Zie paragraaf 2.5). Hierbij wordt aangegeven dat de nestkast pas na het uitvliegen van de jongen, tussen half augustus en half september, zal worden afgesloten. Echter, het nest van een slechtvalk is onder de Wnb jaarrond beschermd, ook als er geen broedactiviteiten plaatsvinden.

Alternatieven om het overlastprobleem terug te dringen zijn echter niet overwogen. Er zijn vele manieren denkbaar om de vervuiling tegen te gaan, en de (verwachte) overlast van ongedierte te voorkomen, bijvoorbeeld door maatregelen te treffen aan en rond de kast.

Doordat er geen alternatieve oplossingen zijn overwogen voor het verminderen van het overlastprobleem van de slechtvalken, anders dan de nestlocatie weg te nemen, is de (wettelijk vereiste) alternatievenafweging onvoldoende onderbouwd om een ontheffing te kunnen afgeven.

2.5 Wettelijk belang van de aanvraag

Het afgeven van een ontheffing op basis van de Wnb kan alleen als er een in de wet genoemd belang aan ten grondslag ligt. De ontheffing is gevraagd op grond van de belangen 'volksgezondheid of de openbare veiligheid' en 'ter bescherming van flora of fauna' zoals genoemd in artikel 3.3, vierde lid, onder b, van de Wnb.

In de aanvraag komen samengevat de volgende punten naar voren ter onderbouwing van de genoemde wettelijke belangen:

- a. De slechtvalken zijn door menselijk ingrijpen (kunstmatig aangebrachte nestkast) naar deze plaats gelokt om er permanent te verblijven;

- b. De nestkast is illegaal, zonder vergunningen in het kader van de omgevingswet dan wel monumentenwet, geplaatst;
- c. Het jagen van de slechtvalken veroorzaakt veel slachtoffers en stress bij de duiven van leden van de postduivenvereniging 'De Vredesduif'. De duivensport is beschermd middels het cultureel en natuurlijk erfgoed en staat op het Werelderfgoedverdrag van UNESCO;
- d. De slechtvalken vervuilen de buitenkant van het dak en de goten met kadavers en hun uitwerpselen in vorm van kalk. Ook treffen omwonenden en bezoekers van de kerk resten van duiven aan bij de ingang of op de stoep van de kerk.

Verder zijn in de zienswijze de volgende punten aangedragen:

- e. De duiven vertegenwoordigen een behoorlijke financiële waarde in verband met de wedstrijdvluchten. De duivensport staat op de lijst van Nederlands Immaterieel Cultureel Erfgoed;
- f. De zuren uit de uitwerpselen tasten zink en ijzer aan in de vorm van roest. Dit houdt in dat er vervolgschade optreedt. Op termijn kunnen materialen doorroesten en mogelijk kerkgangers en andere bewoners verwonden door het naar beneden vallen van materialen en kadavers;
- g. Bij een overdaad van aanwezige kadavers in/nabij het nest kan deze plek aantrekkelijk worden voor de zwarte rat. Het dier is op veel plaatsen al een groot probleem. Hoog gelegen ruimten zijn tevens geliefde verblijfplaatsen van de steenmarter. De aanwezigheid van de steenmarter kan eveneens leiden tot overlast en schade. Schade kan ontstaan door het doorbijten van elektriciteitskabels, o.a. van binnenverlichting en van de aanwezige bliksembeveiliging;
- h. Bij de eigenaar van een Rijksmonument rust een instandhoudingsplicht en deze moet ervoor zorgen dat er geen vervolgschade optreedt, bijvoorbeeld bij het inregelen.

Onze reactie op de aangedragen punten is het volgende:

- a. Ook als de beschermde slechtvalk gebruik maakt van een door mensen aangebrachte nestkast blijft deze nestkast jaarrond beschermd onder de Wnb; voor een ontheffing blijft dus een passend wettelijk belang benodigd;
- b. Dit geldt ook voor 'illegaal' geplaatste nestvoorzieningen;
- c. Slachtoffers onder gehouden duiven en de vermelding van de duivensport in het Werelderfgoedverdrag heft de beschermde status onder de Wnb niet op;
- d. Hetzelfde geldt voor vervuiling en overlast als gevolg van de aanwezigheid van het slechtvalkennest;
- e. De aangedragen financiële schade valt niet onder een wettelijk belang als bedoeld in de Wnb;
- f. De parochie behoort het gebouw te beheren en het doorroesten van materialen te voorkomen;
- g. Dat nu ander ongedierte de torenspits zou kunnen betreden en schade aanrichten is niet aannemelijk gemaakt;
- h. Eventuele voorziene schade kan worden voorkomen door maatregelen en regelmatig onderhoud en schoonmaak, zie punt f.

Door aanvrager wordt voorts gemeld dat de aanwezigheid van de nestkast van de slechtvalk leidt tot problemen op het gebied van de (psychische) volksgezondheid. Van psychische problemen is sprake als de mensen zodanig van slag raken dat psychische hulpverlening benodigd is. Dit is niet aangetoond door aanvrager. Het is misschien geen fris gezicht, maar de prooiresten kunnen eenvoudig worden opgeruimd. Niet is aangetoond dat het wettelijk belang van de volksgezondheid in het geding komt door de aanwezigheid van de slechtvalken.

Aanvrager stelt dat de slechtvalk ervoor zorgt dat de staat van instandhouding van soorten die onder de Wet natuurbescherming vallen, worden aangetast door de aanwezigheid van de slechtvalk. Een verdere onderbouwing hiervoor ontbreekt. Als wordt bedoeld op de staat van instandhouding van de (post)duif dan luidt onze conclusie dat de (post)duif geen onder de Wnb beschermde soort is, en

alleen om deze reden al niet kan worden aangedragen als onderbouwing van het wettelijk belang 'ter bescherming van de flora en fauna'.

De onderbouwing van de wettelijk belangen van de 'volksgezondheid en openbare veiligheid' en 'ter bescherming van flora of fauna' is onvoldoende. Nu het onderliggende wettelijk belang ontbreekt, kan de gevraagde ontheffing niet worden verleend.

2.6 Mitigerende maatregelen en staat van instandhouding

In de aanvraag wordt voorgesteld om de nestkast, na het uitvliegen van de jongen samen met de oudere vogels, te sluiten. De slechtvalk zal dan uit zichzelf op zoek gaan naar een ander nest. Er wordt dan ook geen alternatieve locatie aangeboden, in de aanvraag wordt aangegeven dat alle hoogspanningsmasten die op het grondgebied van Asten en Someren staan (totaal 35 stuks) in aanmerking komen als een geschikte nieuwe locatie voor de slechtvalk.

Slechtvalken maken nooit zelf een nest maar maken altijd gebruik van een bestaand nest. De hoogspanningsmasten met kraaiennesten zijn in principe geschikt als broedlocatie voor de slechtvalken. Van deze 35 masten zijn er 11 met een nieuw kraaiennest uit 2020.

Het is echter de vraag of de netbeheerder kraaiennesten zal tolereren en deze niet (preventief) zal verwijderen in het winterseizoen. In de bij de aanvraag gevoegde e-mailwisseling met netbeheerder TenneT betoogt de netbeheerder het volgende:

"TenneT is niet per definitie blij met vogelnesten in hoogspanningsmasten. Als het om jaarrond beschermde vogelnesten gaat (wat het geval is bij een slechtvalk en wel categorie 3) ligt het nog wat complexer. Een nest in een mast kan conflicteren met de veiligheid en leveringszekerheid van het hoogspanningsnet en daarbij kan het de bedrijfsvoering beïnvloeden doordat geplande beheer- en onderhoudswerkzaamheden tijdens het broeden geen doorgang kunnen vinden."

Daarmee beschouwen wij het voorstel om de slechtvalken te verleiden te gaan broeden in een hoogspanningsmast niet als een geschikte alternatieve voorziening.

3. Conclusie

Gelet op het ontbreken van een wettelijk belang, het ontbreken van een afdoende alternatievenoverweging en het ontbreken van afdoende mitigerende/compenserende maatregelen kunnen wij niet anders dan de gevraagde ontheffing van de Wet natuurbescherming, voor het verwijderen van de slechtvalkenkast, te weigeren.

**KENNISGEVING WET NATUURBESCHERMING, Parochie Heilige
Franciscus Astén-Someren, Wilhelminastraat 1-3 te Astén,
Z/107179**

Beschikking

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant maken bekend dat zij op 5 november 2020 een ontheffing ingevolge artikel 3.3, eerste lid, van de Wet natuurbescherming hebben **geweigerd** (kenmerk: Z/107179) aan Parochie Heilige Franciscus Astén-Someren, Kerkstraat 4, 5721 GV te Astén voor het weren van de slechtvalken en het verwijderen van hun nest in de torenspits van de Heilige Maria Presentatiekerk, gelegen aan de Wilhelminastraat 1-3, 5721 KG te Astén.

De aanvraag, het besluit en de bijbehorende stukken liggen vanaf 6 november 2020 tot en met 17 december 2020 6 weken **ter inzage** bij de Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN), telefoonnummer (088) 74 30 000. Voor inzage in de bijbehorende stukken dient een afspraak gemaakt te worden. Het besluit is digitaal op te vragen via e-mail info@odbn.nl of te vinden op de website www.brabant.nl/loket/vergunningen-meldingen-en-ontheffingen.

Bezwaar

Belanghebbenden kunnen tot en met 17 december 2020 ten aanzien van deze beschikking schriftelijk bezwaar in dienen. Het bezwaarschrift moet zijn voorzien van een handtekening, de naam en adres van de indiener, de dagtekening, ons kenmerk van het besluit, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar gericht is en de gronden van het bezwaar.

Het bezwaarschrift moet worden gericht aan het college van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant, t.a.v. het secretariaat van de Hoor- en adviescommissie, Postbus 90151, 5200 MC 's-Hertogenbosch. Wij verzoeken u om op de linkerbovenhoek van de envelop het woord 'bezwaarschrift' te vermelden.

Het secretariaat van de Hoor- en adviescommissie is bereikbaar op telefoonnummer (073) 680 83 04, faxnummer (073) 680 76 16 en e-mailadres bezwaar@brabant.nl. Wij wijzen u erop, dat het op dit moment nog niet mogelijk is om bezwaarschriften per e-mail in te dienen, omdat dan de wettelijk voorgeschreven handtekening op het bezwaarschrift ontbreekt.

Bovenstaand besluit treedt in werking, ook al wordt een bezwaarschrift ingediend. Het is daarom mogelijk om gelijktijdig met of na het indienen van een bezwaarschrift een 'voorlopige voorziening' te vragen bij de voorzieningenrechter van de Rechtbank Oost-Brabant, Postbus 90125, 5200 MA 's-Hertogenbosch.

Een voorlopige voorziening is het nemen van een tijdelijke maatregel, bijvoorbeeld het schorsen van het besluit gedurende de tijd die nodig is om het bezwaar te behandelen. Voorwaarde om een dergelijke voorlopige voorziening te kunnen vragen is dat er sprake is van een spoedeisend belang. Voor het vragen van een voorlopige voorziening is griffierecht verschuldigd. De Rechtbank Oost-Brabant is bereikbaar op telefoonnummer (073) 620 2020.

Aan deze procedure is het kenmerk Z/107179 gekoppeld. Wij verzoeken u bij correspondentie dit kenmerk te vermelden.

's-Hertogenbosch, november 2020